

ხსნის, რომ შინლიანდის სკოლები-სათვის უფრო მოსახდენი იქნებოდა შევლური ენის დათმობა, ვინემ რუსულისა და შევლური სკოლებისათვის ფინურის ენისა, ვინემ რუსულისავე. ამ ორს მონათესავე ქვეყანაში ეს ენები ისედაც საკმაოდ არიან გავრცელებულნი და რუსული ენა კი არა, თუმცა ეს უკანასკნელი (ენა) დიდს საპროგრესს შეადგენს მათთვის, რადგან ამ ორს ფინლიანდის ნაციას არა მარტო ერთმანეთ შორის აქვთ კავშირი, არამედ სრულიად რუსეთთან, რუსეთის ერთან. შემდეგ გაზეთი განაგრძობს, არის იგი შორსა იმ აზრადამ, რომ რუსული ენა სავალდებულოდ შეიქმნეს ფინლიანდის სასწავლებლებში, ძალ-დატანებით ისწავლებოდეს იგი. შემჯობესია შინლიანდის ახალგაზდობამ თვით შეიგნოს საპროგრესი ამ ენისა და იმდენად მაინც შესწავლოს, რამდენადც ამ ქაზად რომელიმე ძველს ან ახალს ენას სწავლობდნო. მაგრამ, უმატებს ბოლოს გაზეთი, სხვა ვინ, თუ არ თვითონ ჩვენი თავი უნდა გავამტყუნოთ რუსული ენის გამო. უფლობს ეს ენა ჩვენს საკუთარს მალალს წრეში, პატივს სცემს იგი რუსულს ლიტერატურას, აფასებენ ჩვენში დედა-ენისა და გონების ნაწარმოებთა უცილებელ ინტერესებსა. ჯერ ეხლა ზოგიერთი წრე საზოგადოებისა უკვე იცნობს საფრანგეთის საბულფარო პრესის ნაწარმოებს, ვინემ რუსულისას, რამდენი ოჯახის შვილი პირველს ჩაბეჭდილებას უცხო ენაზე და უცხოელი საგან იღებს. ზოგიერთი თანამედროვე მამულის მოყვარენი „ჰუიქრობენ“ ჯერ უცხო ენაზე და შემდეგ სთარგმნიან სამშობლო ენაზე მას, რასაც სწერენ ან ლაპარაკობენ. ჯერ თვით ჩვენგან არის საპროგრესი მეთი სიყვარული სამშობლო ენისა და ლიტერატურისადმი და შემდეგ სხვა გავიცხოთ, რომ პატივს არა სცემენ მათ.

სმოლენსკის გუბერნიაში, ქ. მონიაში გამოჩენილა ცეცხლის მფრქვევი მთა. 10 წელია ამ მთაზე არ მოსულა თურმე თოვლი და უკანასკნელი 3 წლის განმავლობაში გლეხები ამჩნევდნენ, რომ ხანდისხან მთის მწვერვალზე კომლი გამოჩნდებოდა და ის მოდა მიწის შიგნიდან რალაც გუგუნი. ამ ქაზად-კი მთიდან ცეცხლმა ამოჰყო თავი და იქიდან განზრებული რკინის ნამტვრევები, ქვა-ნახშირი და სილა ამოაქვსო. სილა ჩვეულებრივია; სულს რომ დაუბერენ, ნაპერწკალს თურმე ისერის და გლეხები ზედ ჩიბუსაც აბოლებენო. მთის ძირში თურმე კარგი ბალახი მოდის, სადაც საქონელი მიუღით საძოვრად. ბლენები სცილობდნენ, რომ ამოეცხოთ ეს განზრებული ადგილი, ასხამდნენ წყალს და ქვიშას აყრიდნენ, მაგრამ სიმზურვალე უფრო მატულობდაო. ძალაქში ძალიან დაშინებულნი არიან თურმე და მთაზე მუდამ საეცვა ხალხითაო. მახლობელს სოფელს, ლუბასიშია ვგრეთვე ისერის ცეცხლს, ეკლესიის მახლობლად, რომ მთა არისო. მ. მონიას მეორე მხრითაც, მვერსის სიშორეზე, აღმოჩენილა თბილი ნიადაგი.

თბილისის ექიმების ცნობილმა პროცესმა რუსული გაზეთებიც ალაპარაკა. სხვათა შორის, აი, რასა სწერს გაზეთი „Русский Курьер“-ი: „გამოტყნობდა უნდა ესტკვათ, ჩვენ არ გვემის ის კილო, რომლითაც ერთი ადგილობრივი სერიოზული იურიდიული გაზეთი მიეგება ამ საქმის დაბოლოებას. იმ საქმის გარემოება, რომელიც ამ გაზეთს აუღია საგნად თვისის ოზუნჯურის სტატიისა, სრულიად სასაცილო არ არის. ტყუილად-კი არ ადვენება თვალ-ყურს ამ საქმის გარემოებას საზოგადოება. მას ჰქონდა დიდი საზოგადო მნიშვნელობა. ბ. მასხარიანცები და მიკირ-

ასოები როგორც პირველს ნაწილში, ისე მეორეში სრულიად ერთი ხასიათისანი არიან. რათა? იმიტომ რომ მეორე ნაწილში ბაღე აღარ არის; იქ არის მხოლოდ მწოლიარე ხაზები და ამიტომ ასოები, როგორც უნდა, ახლო-ახლო არიან მიმსხდარნი.

ამ მიზეზით მაინც მე ნება არა მაქვს განვდევნო, უარ ეყო ეს ბაღე, რადგანაც უკეთესის გამოგონება მე ვერ მოვახერხებ.

დენის ორსავე ნაწილში, გარდა ყველა დასახელებულისა, საყურადღებონი არიან: ა) მჯიხისა და თითების საგარჯიშონი, ბ) ქართული ასოების ელემენტები და გ) ასოების გალაბმა.

პირველისა და მეორე მუხლის შესახებ ბევრი არა ითქმის-რა: ბევრის საგარჯიშობების და ელემენტების გამოძებნისათვის ავტორს თავი არ შეუწყობია და, სწორე მოგახსენოთ, არც საპროგრესი იყო.

შესახებ მესამისა, ე. ი. ასოების გადაბმისა ვიტყვი მხოლოდ იმას,

ტიჩანცები ერთობ საშიშარნი არიან საზოგადოებისათვის და ამიტომ არის სამწუხარო, რომ სამაგიეროდ ქვემარტად დამსახურებულის სასჯელისა სამსჯავროსაგან და საზოგადოებისაგან, მათ აძლევენ შერიგების ხელს ისინი-კი, რომელნიც მათნი მსხვერპლნი შეიქმნენ.

უცხოეთი

ამერიკის უმართავული ქაზშირი. იმ ყურადღების გამო, რომელიც დინამიტმა და ამის მეფედ წოდებულმა მდონოვან როსამ მიიპყრეს ამ უკანასკნელ ხანებში, უადგილოდ არ მიგვაჩნია გავაცნოთ მკითხველნი ამ უმთავრესს მოდინამიტეს, მდონოვან როსას, რომელიც გასულის იანერის 21 მძიმედ დასჭრა ლუცილა მდონოვანს. ამ ქაზად რედაქტორი ერთის გაზეთისა ამერიკაში მდონოვან როსა 1830 წ. დაიბადა ირლანდის ქ. როსაში. როდესაც გამოჩენილი სტეჭენის მეთაურობდა ინგლისის მოწინააღმდეგე დას ირლანდიელებისას, როსა ერთი უმთავრესი მომქმედი წევრთაგანი იყო ამ დასში. ამის თაოსნობით დაწესდა საზოგადოება, რომლის საგნად იყო დაარსება ირლანდის დემოკრატიული რესპუბლიკისა. 1858 წ. მდონოვანი დაატუსაღეს და განთავისუფლების შემდეგ, ხელახლად შეუდგა თვისი აზრების გატარებას, განსაკუთრებით იმ ხნიდამ, როცა ლუბლინი 1863 წ. დაარსდა გაზეთი, რომლითაც რევოლიუციას ჰქადაგებდა. ამის შემდეგ ის ხელახლად დაატუსაღეს. 1869 წ. კიდევ განთავისუფლეს და მისცეს გზის ფული, რომ ამერიკაში წასულიყო. აი, ამ წლიდამ გადასახლდა მდონოვან როსა ამერიკაში, დაარსა გაზეთი,

რომ შეიძლებოდა ასოების ლამაზად შეკავშირების რიცხვი უფრო მეტი აეღო ავტორს, ვიდრე ნამდვილად აუღია. ძარგი იქმნებოდა, მაგალითებრ, გადაგბა ან, არ, ას და სხვ.; უნს კიდევ როგორღაც არ უხდებოდა, რომ წინა ასოსთან იყოს შეკავშირებული.

საზოგადოდ დედანის ორივე ნაწილები ძლიერ სუფთად და ლაზათიანად არიან გამოცემულნი, ნაწერი მშვენიერია. ავტორი გვირდებოდა მესამე ნაწილსაც; ეტყობა ნუსხური ხელი უნდა იყოს მესამე ნაწილში. მისურვებთ, რომ მალე ველირსოთ იმასაც და ისიც ისე მადლიანად იყოს ნაშრომი, როგორც პირველ-ბი.

ბოლოს არ შეგვიძლიან მხარი აფუქციოთ და არ მოვიხსენიოთ ავტორის ერთი კი თვისება.

ამ თითქმის ორი წლის წინა დ. ბაზიჩაძემ პირველად დაბეჭდა ის დედანი, რომელსაც ამ ქაზად ჩვენ ვეხებით. ბამოსელისათანავე, ჯერ მა-

რომლის საშუალებით იქნას მუდამ ირლანდის უფლებებთა.

მრი კვირის წინად, სანამ მდონოვან როსას დასჭრიდა ლუცილა მდონოვანისა, მას მიუვიდა წერილი ამ ქაზისაგან, რომ იგი, როგორც ირლანდიელი თანაუგრძობს ირლანდის დინამიტურს პოლიტიკას, გულისთა სურს მიიღოს დაახლოვებითი მონაწილეობა ამ საზოგადო ირლანდის საქმეში და სთხოვს ამიტომ როსას, როგორც მოთავეს ამ საქმისას, საკუთარს გაზეთის საშუალებით აუწყოს—როდის შეეძლება ინახულოს იგი. როსამ დაუყოვნებლივ გასცა პასუხი წერილზე, და დანიშნულს დღეს მდონოვანს გამოცხადდა როსას კანტორაში; მოლაპარაკების დროს ქაზმა განაცხადა, რომ 2000 ვირგ. სტერ. შესწირავს დინამიტის საქმეს. როსამ დაუნიშნა ფულის შემოსახტანად იანერის 21 (თებერვლის 2). მდონოვანს გამოცხადდა ამ დღეს კანტორაში, მაგრამ რადგან იქ შეგროვილიყვნენ რამდენიმე პირნი, მან აუხსნა როსას, რომ აქ არ ეხერხება ფულის მიცემა და თუ შეიძლება, გაჰყვეს ქუჩაში. როსა დასთანხმდა. ბაიარეს თუ არა, რამდენიმე ნაბიჯი, მდონოვანს იშოვა მარჯვე დრო, უეცრად ამოიღო რევოლვერი და დასცა უკანდამ ზურგში. მდონოვანი დაცა იქვე და დაიყვინა: „მოძღვრე!“ მდონოვანსამ ოთხჯერ კიდევ ესროლა წაქცეულს რევოლვერი და აღუშფოთებლად განაგრძო გზა, რევოლვერის ჰაერში ქნევით. პოლიციამ დაიჭირა ეს მამაცი ქალი და წარადგინა ბიუროში. აქ, როდესაც ჰკითხეს მდონოვანისას, იცის თუ არა, ვის ესროლა რევოლვერი, მან მშვიდობიანად მიუგო: „რასაკვირველია, ვიცი; მევესროლე ბოროტ-მომქმედს მდონოვან როსას!“—როსას ქრილობა მსუბუქი აღმოჩნდა და ამ ქაზად ის კიდევ გამოიწერებოდა საავადმყოფოდამ.— ლუცილა მდონოვანისა—24 წლისა,

ლაზიებში არ-კი იყო დაწყობილი გასასყიდად, რომ ჩვენ იგი გავარჩიეთ და შეძლებისა-და-გვარად აღმოვაჩინეთ საკმაო ნაკლულებანებანი. ავტორმა იხმარა იმდონი სულგრძელობა, რომ არ შეხებდა იმოდენა და-ნახარჯს და სრულიად გათავებული, დაბეჭდილი დედანი აღარ გამოუშვა გასასყიდად და მთელი თავისი შრომა ქარსა და წყალს მისცა. მს გარემოება იმას ნიშნავს, რომ ავტორი არის აღკუთვლილი მხოლოდ ერთად-ერთის ხელმძღვანელის აზრით: საზოგადოებას უსათუოდ მოუტანოს სარგებლობა და არ განაგრძელოს თავისი შრომა განუჩეველად იმისა, თუ რა შედეგი ექმნება ამისთანა გავრცელებას: კარგი თუ ავი.

დმერთმა ჰქმნას, რომ ყველა ჩვენი ავტორები ასეთი თვისებისანი იყვნენ!

ა. მ. მიჩანა შვილი.

სანდომიანი ქალი, ინგლისელი ჩამო-
მავლობით—ცოლია ერთი ამერიკელი
პასტორისა. ღოდღისამ აჩვენა, რომ
განზრახა როსას მოკვლა, რადგან
ის საზოგადოებრივ ბოროტ-მომქმედ,
მტარვალა, აქამდისაც უნდა ჩამოეხრ-
ჩოთ იგი, და შეერთებული შტატე-
ბი-კი მთელის კაცობრიობის წინაშე
სამარცხენოდ მფარველობენ ესეთს
არა-წმინდას. ღოდღისამ დასძინა,
რომ მისი დანაშაულობა არ უნდა
შეუფარდდეს ქ. კლოვის მიუგის და-
ნაშაულს, რადგან ის არ ხელმძღვა-
ნელობდა პიროვნულის შურის-ძიებით,
არამედ სამართლიანის გრძობის გატა-
ცებით კაცობრიობის მტერთა წინა-
აღმდეგ, რომელთაც რისთვისაც იბ-
რალებს ამერიკის მმართველობა.
ღოდღისა ამ ქმად ნიუ-იორკის
ციხეში ჰქის.

წერილი რედაქტორთან

ბატონო რედაქტორო!

უმორჩილესად გთხოვთ მისცეთ ადგილი
თქვენს პატრიოტულ გაზეთ „დროებაში“ ამ
ორიოდ სიტყვას. ბატონი გუნია, ქართული
დრამატული დასის აქტიორი, კვირას თუ-
ბერვლის 17 მართავს კონცერტს და, რო-
გორცა სჩანს დაბეჭდილი აფიშიდან, ჩემი
გვარის გამოყენება სწავა მოთამაშეთა შო-
რის, მაშინ როდესაც ბატონ გუნიას არ უთ-
ხოვია ჩემთვის მონაწილეობის მიღება.

ნება მომცით, გამოვაცხადო, რომ მე არა-
ვითარ მონაწილეობას არ ვიღებ სხენეულ
კონცერტში.

ქართული დრამატული
დასის აქტირის ქ. ანდ-
რანკიკისა.

ჯელოვრაშები

(„ჩრდილოეთის სააკენტოსი“)

თებერვლის 12-ს

კამარბუჩი. მეთოდის დდე-
სასწაულობის პროგრამით, რო-
მელიც შეადგინა სლავიანურმა
საქველ-მოქმედო საზოგადოებამ
და დაამტკიცა უწმინდესმა სინოდ-
მა, ყოველ ქალაქების მართლ-
მადიდებელს ეკლესიებში იქნება
წინა-დღით ფოცვა და თვით დდე-
სასწაულ დდეს გადაიხდიან წირ-
ვას, პარაკლისით და ქადაგებით.
კიევსა და ყაზანში მოედანზე შეას-
რულებენ დიპლომის, აგრეთვე
ხერსონსა და ასტრახანში, სადაც
პირველად გაისმა სლავიანების
განმანათლებელთა ქადაგება.

ხმა არის, რომ სახელმწიფო
რჩევამ გადასწავილა დაედოს ბაქი
უცხო ქვეყნებში შემოტანილ სა-
მეურნეო იარაღებს 50 კ. ფუთზე,
გაურჩევლად იმისა, თუ რა გვა-
რის მასლით არიან ეს იარაღები
გაგეთებული.

ლონდონი. იმ ხმების გამო, ვი-
თამც ინგლისის ჯარი, გამზადე-
ბული ეგვიპტეში წასასვლელად,

ინდოეთში გაიგზავნა, ბირჟამ
დაიწია; ინგლისის კონსულებმა
და რესის ფონდმა ნახევარი %-ით
დაიკლო.

კროსმა გამოაცხადა საზოგადო
პალატაში, რომ რუსეთის ჯარმა
გვრათისკენ ჰუელი ხოთუამდე
გაიწია; გაიწია აგრეთვე სარვედამ-
დე მურგაბისკენ. ფიცმორისმა
სთქვა, რუსეთის ელჩი უარ-ჰყოფს
ხმასა, რომ ვილომც რუსეთის ჯა-
რი გერატისკენ მიდიოდეს.

სწიგნი

რამის ზგა

თბილისიდან ბათუმისკენ მიდის
8 საათზე და 31 წამ. დილით

თბილისიდან მარტო საშურამდინ
6 საათ. და 11 წამ. შუაღის უკან.

თბილისიდან ბაქოსკენ
10 საათზე და 45 წამ. დილით.
(სამშაბათობით და შაბათობით საჩქარო
10 ს. 58 წ. დამ.)

ქუთაისიდან თბილისისკენ
12 საათ. და 25 წამ. შუაღ. უკან.

ქუთაისიდან ბათუმისა და
ფოთისკენ
5 საათზე და 20 წამ. შუაღის უკან.

ბათუმიდან თბილისისკენ
8 საათ. დილით.

ფოთიდან თბილისისკენ
8 საათ. და 45 წამ. დილით.

ფოთიდან ბათუმიდან მომავალი
თბილისში შემოდის
10 საათზე და 25 წამ. დამით.

მარტო საშურამდინ
თბილისში შემოდის
8 საათზე დილით

ბაქოდამ მომავალი შემოდის
თბილისში
2 საათ. და 30 წამ. შუაღის უკან.
(სამშაბათობით და შაბათობით საჩქარო
7 ს. 53 წ. დამ.)

განცხადებანი

ისქიღვა

მეტად რიგიან ფასად ქუთაისი-
დან მძვს მარტოზე, მახლობლად
ბელათის სტანციისა, ტყიბულის რკი-
ნის გზის გზაზედ აბარაპი (დაჩა),
ორ-გვარაიანი მძვს სახლი, ოთხი ხის
შენობა და ცხრა დანიბინაზედ მ-
ტი მიწა. მკითხოს ქუთაისში, ბუს-
ტავ ბაბრიელის-ძეს მალევესი.

(3-1)

UN FRANÇAIS

Professeur de langue et de lit-
térature françaises desire don-
ner des leçons.
S'adresser: Librairie Boerenstamm

(10-10)

ქალაქი

იმერეთის ეპისკოპოსის ბაბრიელისა, ორი ტომი, ისყიდება თბილისის
ყველა წიგნის მაღაზიებში და აგრეთვე ქუთაისისაში. შასი თვითო ტომისა
მანათ-ნახევარი. თბილისის და ქუთაისის გარეშე მცხოვრებნი პირნი დაიბარებენ
ქალაქებთა ამ სახით: в Тифлисъ, в Кавказскую книжную торговлю
Грикурова, а в Кутаисъ: в канцелярію Епископа. (16-7)

საგლოზუსო კალმები

ტურნამისა და აშხ.

რომლებითაც შეიძლება წერა სულ მსხვილ უსუფთაო ქალაღწვედაც.
მართად ერთი სააგენტო ინგლისის მაღაზია—პრწრუნისიეულოს ქარვასლაშია.
იქვეა თვით ქაბრიკადამ მოტანილი ყოველი აუარებელი სხვა-და-სხვა კალ-
მები ყოველ „ხელისათვის“, 25% უფრო იაფად, ვიდრე სხვაგან საღმე, აგ-
რეთვე მელანი, ლაქი, ქალაღი, კონვერტები, ყარანდაშები, რეველები,
კომპასები, ბუმაჟიკები, მაკრატლები, ტაბაკები (ფოდნოსები), კლეიონკე-
ბი, სტაქნები, გრაფინები, ტანისამოსის ჩამოსაკიღნი, ნაქდაკი, პატარა ჯო-
ხები, იატაკის საწმენდები, ტანისამოსებისა და თმის შოტკები, პირ-სახოცე-
ბი, კოქონები (პომოხები), ალბომები, თოფები, რეგოლვერები, სასტვენლე-
ბი, გრიფილები, ასპიდის ქვის დაფები, ხელის სახენები, ფაიანსის თევშეულო-
ბა, სხვა-და-სხვა ხარისხისა, ყველაფერი 25% უფრო იაფად, ვიდრე სხვაგან
საღმე. შნდა გასინჯოთ აგრეთვე კალმები „გამოფენა“ (exhibition on
pen, plume de l'exposition) 55 კაპიკად 144 ცალი, ანუ 5 კაპ. თორ-
მეტო ცალი. ინგლისის მაღაზია იმყოფება პრწრუნისიეულოს ქარვასლის № №
95, 94, 93, 91, 90, 89, 88, 87, 86 და 85. (100-2)

ინგლისური მაღაზია

Maison de confiance და უდიდესი საწეობი ჩაისა და საქანლების
თბილისში, იმყოფება ანწრუნისიეულოს ქარვასლაში № № 95, 94 93, (92 სამ-
სიგო მაღაზია ლანგოსი) 91, 90, 89, 88, 87, 86 და 85, რადგან ინგლისურ-
ი მაღაზიის გამკებელი ყოველთვის თვითონ მიდის სამზღვარ გარეთ ჩაის სა-
ყოფლად და პირველ სელიდან ჭყიდულობს, ამიტომაც შეუძლია ჭყიდოს უკეთე-
სი ჩაი და უფრო იაფადაც ვიდრე სხვაგან საღმე. დასაწმენებლად ჩაის მღრ-
ბებმა და პირველ მოკრეფილის ჩაის დამოვასებებმა შეადარან

ჩვენი ჩაი 1 მან.—კაპ.	ჩაის სხვაგან 1 მან. 20 ლირებულს.
„ „ 1 — 20 — „ „	1 — 50 —
„ „ 1 — 40 — „ „	1 — 80 —
„ იშვიათი 1 — 60 — „ „	2 — 20 —
„ ჩინეთის ყვავილი 1 — 80 — „ „	2 — 50 —
„ ჭყნეჭყ 2 — „ — „ „	2 — 80 —
„ ფენამენი 2 — 40 — „ „	3 — „ —

ტრქტირები, ინსტიტუტები, მონასტრები, პანსიონები და სხვანი დიღნი
დაწესებულებანი, უჭკველია, დარწმუნებანი, რომ ვერსად ვერ იედიან ასეთს
სუნწელოვანს და მაგარს ჩაის ზემო-მოყვანილ ფასებად.

ჩაის ფასი ყოველთვის უქალაღლოდ იქნება.

ქალაქს გარეშე მცხოვრები, ვინც 6 გირგ. ნაკლებს არ იყიდის, გასაგზავნს
ფასს მაღაზია აკისრებს. იქვე იყიდება 30% უფრო იაფად, ვიდრე სხვაგან: ეს-
სენცია კაგოსი, ბასკვიტები, თეფშეულობა, კლეიონგა, უნაგირები, ტაბაკები
(ფოდნოსები), დანები, მაგრატლები, კალმები, კრავოტები და სხვ.; ყველაფერი
პირველ ხელიდან—აი სეკრეტი ინგლისური მაღაზიის გასაოცარის წარჩინებისა,
რომლის გამო იგი ჭყიდის უჩვეულებრივო სიმრავლეს ჩაისს, კალმებისა, ქა-
ლაღებისა, კრავოტებისა და სხვ... (100-2)

ინგლისის მაღაზიაში

თ მ ი ს - ა მ ო მ ე უ ვ ა ნ ი

მ ა გ - მ ა ს ტ ე რ ი

ამაგებს თმას და ადრინდელ
ფერს აძლევს, ფასი ერთი შუ-
შისა 2 მან., გაგზავნით 2 მა-
ნეთი და 28 კაპ.

აქვე ისყიდება ქინის ზომად
თმების გასამაგრებლად. ფასი 1
მან., სხოტკები თავის ტკივილის
აღსასმობლად, ტუალეტის საშო-
ნი, დუხები და სხვ.

(100-91)